

MINISTERSTWO RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

DEPARTAMENT POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa, tel. +48 22 661 12 77, fax +48 22 661 12 76
www.gov.pl/rodzina, e-mail: sekretariat.dps@mrips.gov.pl

DPS-I.055.3.2021.PB

Warszawa, dnia 21 grudnia 2021 r.

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w związku z petycją z dnia 21 września 2021 r. przekazaną w formie elektronicznej w przedmiocie propozycji zmiany ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 i 2270) w zakresie katalogu świadczeń, proszę o przyjęcie poniższych informacji.

W treści petycji wniesiono o wprowadzenie do art. 36 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej nowego rodzaju świadczenia pieniężnego pn. „Zasiłek lub bezzwrotna pożyczka w celu zaspokojenia niezbędnych i ważnych potrzeb obywatela”, jak również o wykreślenie w art. 36 pkt 2 lit. q ww. ustawy sformułowania „pomoc w uzyskaniu zatrudnienia” oraz zastąpienie go następującym sformułowaniem: „Pożyczka bezzwrotna lub zasiłek na pokrycie w całości kosztów związanych z podjęciem pracy np. wyżywienia się, dojazdu do pracy itp. sprawy”. Jak wskazano w dalszej części petycji, postulowana kwota ww. świadczeń mających charakter obligacyjny, tj. bez uznaniowości po stronie organu przyznającego świadczenia, wynosiłaby od 1500 – 3000 zł, natomiast przedstawiając uzasadnienie dla wprowadzenia postulowanych zmian i zaproponowanej kwoty nowego świadczenia wnoszący tłumaczy to w szczególności brakiem odpowiedniego wsparcia finansowego w celu pokrycia w całości kosztów wyżywienia, kupna podstawowych i ważnych środków higieny i dezynfekcji, jak również sytuacją zawodową, majątkową i osobistą.

Na wstępie pragnę wskazać, że zgodnie z art. 36 pkt 2 lit. q ww. ustawy, do świadczeń niepieniężnych z pomocy społecznej należy również pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.

niepodlega

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

W ocenie Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej wprowadzenie postulowanych zmian nie jest uzasadnione z uwagi na istniejące instrumenty wsparcia określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz cel i istotę udzielania pomocy społecznej. Pragnę zwrócić uwagę na to, że rolą pomocy społecznej jest w pierwszej kolejności wspieranie osoby (rodziny) w jej wysiłkach zmierzających do zaspokojenia potrzeb bytowych, tak by stała się ona samowystarczalna. Pomoc ta ma charakter przejściowy i pomocniczy, stanowi wsparcie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i zabezpieczenie najpilniejszych wydatków bytowych osób i rodzin, których to sytuacji nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, zaś potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

Świadczenia z systemu pomocy społecznej udzielane są na wniosek osoby zainteresowanej. Sytuacja każdej osoby lub rodziny wymagającej wsparcia rozpatrywana jest indywidualnie, a pomoc powinna być dostosowywana do zdiagnozowanych potrzeb wynikających z trudnej sytuacji, w jakiej dana osoba lub rodzina się znajduje.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej uzależnione jest od spełnienia kryteriów dochodowych określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów, które obecnie wynoszą 701 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 528 zł w przypadku osoby w rodzinie¹. Na potrzeby weryfikacji, czy dana osoba jest uprawniona do korzystania z ww. świadczeń, należy ustalić dochód tej osoby zgodnie z zasadami określonymi w szczególności w art. 8 ustawy o pomocy społecznej, wskazującymi definicję dochodu oraz wyłączenia (katalog zamknięty) w przypadku określonych rodzajów świadczeń. Omawiając zagadnienie przyznawania świadczeń z pomocy społecznej należy również mieć na uwadze, że obok kryterium dochodowego powinien wystąpić co najmniej jeden z powodów wymienionych w art. 7 pkt. 2-15 ustawy o pomocy społecznej, np. niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie i inne.

W każdym przypadku, o tym czy dana osoba (rodzina) kwalifikuje się do otrzymania świadczeń z pomocy społecznej (oraz ich zakresu i formy) decyduje dyrektor (kierownik) ośrodka pomocy społecznej na podstawie informacji zebranych podczas wywiadu środowiskowego, a osobie niezadowolonej z podjętej decyzji przysługuje prawo do wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w ciągu 14 dni od daty otrzymania decyzji. Jeżeli Samorządowe Kolegium Odwoławcze utrzyma decyzję, z którą strona się nie zgadza, ma ona możliwość złożenia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Świadczeniem pieniężnym najbardziej zbliżonym do omawianej propozycji jest zasiłek celowy. Jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, którą może być w szczególności pokrycie części lub całości kosztów zakupu

¹ Należy w tym miejscu podkreślić, że zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. poz. 1296) od dnia 1 stycznia 2022 r. dla osoby samotnie gospodarującej kryterium dochodowym będzie dochód nieprzekraczający kwoty 776 zł, dla osoby w rodzinie – kwoty 600 zł.

żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Katalog obejmujący pojęcie „niezbędnej potrzeby życiowej” ma charakter otwarty i w głównej mierze – m.in. ze względu na fakultatywność tego świadczenia – jest określany przez praktykę przyznawania ww. zasiłków przez ośrodki pomocy społecznej oraz przez orzecznictwo sądowno-administracyjne. Wysokość zasiłku celowego jest ustalana indywidualnie w danym stanie faktycznym przez ośrodek pomocy społecznej, z uwzględnieniem m.in. sytuacji majątkowej i rodzinnej osoby ubiegającej się oraz możliwości finansowych gminy.

Jednocześnie pragnę poinformować, że Departament Pomocy i Integracji Społecznej udzielał już wnoszącemu petycję wyczerpujących wyjaśnień na temat zasad przyznawania wsparcia z systemu pomocy społecznej. Wyjaśniam również po raz kolejny, że Ministerstwo nie rozpatruje indywidualnych spraw obywateli w zakresie przyznawania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i nie może ingerować w decyzje wydane przez właściwe organy.

Mając na uwadze powyższe uprzejmie informuję, że Departament Pomocy i Integracji Społecznej nie planuje zmian w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w kierunku postulowanym w treści petycji.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

z poważaniem

Justyna Pawlak

Dyrektor

Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej

/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

W załączeniu Departament Pomocy i Integracji Społecznej przekazuje klauzulę informacyjną dotyczącą przetwarzania danych osobowych w zakresie korespondencji nadesłanej do Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

niepodlega

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI